TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2025 m. spalio 23 d.*

„Apeliacinis skundas – Bendra žemės ūkio politika (BŽŪP) – Europos žemės ūkio garantijų fondas (EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP) – Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/261 – Europos Sąjungos nefinansuojamos išlaidos – Bulgarijos Respublikos patirtos išlaidos – Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 – 52 straipsnis – Atitikties patvirtinimo procedūra – 54 straipsnis – Dėl pažeidimų ar aplaidumo nepagrįstai išmokėtos sumos – Atitinkamos valstybės narės nesusigrąžintos lėšos – Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) tyrimo ataskaita“

Byloje C-294/23 P

dėl 2023 m. gegužės 8 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Bulgarijos Respublika, atstovaujama T. Mitova ir S. Ruseva,

apeliantė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai –

Europos Komisijai, atstovaujamai J. Aquilina, G. Koleva ir I. Zaloguin,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas I. Jarukaitis (pranešėjas), teisėjai M. Condinanzi ir N. Jääskinen,

generalinis advokatas A. Biondi,

posėdžio sekretorė R. Stefanova-Kamisheva, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2024 m. gruodžio 4 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2025 m. kovo 6 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: bulgarų.

Sprendimą

1 Apeliaciniu skundu Bulgarijos Respublika prašo panaikinti 2023 m. kovo 8 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Bulgarija / Komisija* (T-235/21, EU:T:2023:105; toliau – skundžiamas sprendimas), juo šis teismas atmetė jos ieškinį dėl 2021 m. vasario 17 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2021/261 dėl valstybių narių patirtų tam tikrų išlaidų nefinansavimo Europos Sąjungos lėšomis iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) (OL L 59, 2021, p. 10; toliau – ginčijamas sprendimas), kiek juo atsisakyta finansuoti Bulgarijos Respublikos deklaruotą 7 656 848,97 EUR sumą.

Teisinis pagrindas

Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95

2 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 1 t., p. 340) 1 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Pažeidimas“ – tai bet kuris Bendrijos teisės aktų nuostatų pažeidimas, susijęs su ekonominės veiklos vykdytojo veiksm[ais] ar neveikim[u], dėl kurio Bendrijų bendrajam biudžetui ar jų valdomiems biudžetams padaroma žala sumažinant ar iš viso prarandant pajamas, gaunamas iš tiesiogiai Bendrijų vardu surinktų nuosavų lėšų, arba darant nepagrįstas išlaidas.“

Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013

3 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL L 347, 2013, p. 549 ir klaidų ištaisymas OL L 130, 2016, p. 9) 36, 37, 39 ir 94 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(36) [Europos] Komisija yra atsakinga už Europos Sąjungos biudžeto įgyvendinimą bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis pagal SESV 317 straipsnį. Komisija yra įgaliota nuspręsti, priimdama įgyvendinimo aktus, ar valstybių narių patirtos išlaidos atitinka Sąjungos teisę. Valstybėms narėms turėtų būti suteikta teisė pagrįsti savo sprendimus išmokėti išmokas, o valstybių narių ir Komisijos nesutarimo atveju turėtų būti ieškoma bendro sutarimo. <…>

(37) [Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF)] atveju, jeigu išlaidos neatitinka Sąjungos teisės ir paramos gavėjas neturėjo teisės į jas, susigrąžintos sumos turėtų būti grąžinamos į tą fondą. Siekiant suteikti pakankamai laiko visoms būtinoms administracinėms procedūroms, įskaitant vidaus patikrinimus, atlikti, valstybės narės reikalavimą paramos gavėjui sugrąžinti paramos sumas turėtų pateikti per 18 mėnesių nuo to laiko, kai tikrinimo ataskaitą ar panašų dokumentą, kuriame nurodyta, kad padarytas pažeidimas, patvirtina ir, atitinkamais atvejais, gauna mokėjimo agentūra arba už susigrąžinimą atsakinga įstaiga. Turėtų būti numatyta finansinės atsakomybės už pažeidimus sistema tiems atvejams, kai įvykdomas pažeidimas ir kai nepavyksta susigrąžinti visos sumos. Šiuo

tikslu turėtų būti nustatyta tvarka, pagal kurią Komisija galėtų apsaugoti Sąjungos biudžeto interesus, priimdama sprendimą, pagal kurį atitinkama valstybė narė turi sumokėti dalį sumų, kurios buvo prarastos dėl pažeidimų ir nebuvo susigrąžintos per pagrįstą laikotarpį. <…>

<…>

(39) kad būtų apsaugoti Sąjungos biudžeto finansiniai interesai, valstybės narės turėtų imtis priemonių, kad įsitikintų, jog fondų lėšomis finansuojami sandoriai iš tiesų yra atliekami ir vykdomi teisingai. Valstybės narės taip pat turėtų užkirsti kelią visiems paramos gavėjų pažeidimams arba pareigų nevykdymui, juos aptikti ir veiksmingai ištaisyti. Šiuo tikslu turėtų būti taikomas [Reglamentas Nr. 2988/95]. <…>

<…>

(94) be to, Komisijos įgyvendinimo įgaliojimai turėtų būti susiję su: procedūromis, susijusiomis su konkrečiomis pareigomis, kurias valstybės narės turi vykdyti patikrų atveju; procedūromis, susijusiomis su bendradarbiavimo pareigomis, kurias valstybės narės turi vykdyti Komisijos atliekamų patikrinimų vietoje ir galimybės gauti informaciją atveju; pareigos pranešti apie pažeidimus ir sukčiavimo atvejus procedūromis ir kitomis praktinėmis detalėmis, sąlygomis, kuriomis turi būti saugomi patvirtinamieji dokumentai, susiję su atliktais mokėjimais, ir dokumentai, susiję su Sąjungos teisėje nustatytų administracinių ir fizinių patikrų atlikimu; sąskaitų patvirtinimu ir sąskaitų atitikties patvirtinimu, Sąjungos finansavimo netaikymu į Sąjungos biudžetą mokamoms sumoms, nepagrįstai išmokėtų sumų ir palūkanų susigrąžinimo procedūromis, pranešimų ir informavimo apie pažeidimus formomis, kurias valstybės narės turi teikti Komisijai.“

4 Reglamento Nr. 1306/2013 1 straipsnyje „Taikymo sritis“ nurodyta:

„Šiuo reglamentu nustatomos taisyklės dėl:

a) Bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) išlaidų, įskaitant kaimo plėtros išlaidas, finansavimo;

b) ūkių konsultavimo sistemos;

c) valdymo ir kontrolės sistemų, kurias turi įdiegti valstybės narės;

d) kompleksinės paramos sistemos;

e) sąskaitų patvirtinimo.“

5 Šio reglamento 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Šiame reglamente:

<…>

g) pažeidimas – pažeidimas, kaip apibrėžta Reglamento [Nr. 2988/95] 1 straipsnio 2 dalyje.“

6 Reglamento Nr. 1306/2013 IV antraštinė dalis „Finansinis fondų valdymas“ apima IV skyrių „Sąskaitų patvirtinimas“. Šio skyriaus I skirsnyje „Bendrosios nuostatos“ esančiame 47 straipsnyje „Komisijos atliekamos patikros vietoje“ numatyta:

„1. Nedarant poveikio pagal nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus arba SESV 287 straipsnį valstybių narių atliekamoms patikroms ar patikroms, atliekamoms pagal SESV 322 straipsnį arba grindžiamoms [1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentu (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996, p. 2; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 303)], Komisija gali valstybėse narėse atlikti patikras vietoje siekdama visų pirma patikrinti:

a) administracinės praktikos suderinamumą su Sąjungos taisyklėmis;

b) ar turimi būtini patvirtinamieji dokumentai ir ar jie susiję su EŽŪGF arba [Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP)] lėšomis finansuojamais veiksmais;

c) sąlygas, kuriomis buvo imtasi EŽŪGF arba EŽŪFKP lėšomis finansuojamų veiksmų ir jie buvo patikrinti;

d) ar mokėjimo agentūra atitinka akreditavimo kriterijus, nustatytus 7 straipsnio 2 dalyje, ir ar valstybė narė teisingai taiko 7 straipsnio 5 dalies nuostatas.

Asmenys, Komisijos įgalioti jos vardu atlikti patikras vietoje, arba Komisijos atstovai, veikiantys pagal jiems suteiktus įgaliojimus, turi galimybę susipažinti su buhalterinėmis knygomis ir visais kitais dokumentais, įskaitant dokumentus ir metaduomenis, sukurtus arba gautus ir saugomus elektroninėse laikmenose, susijusiais su EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšomis finansuojamomis išlaidomis.

Įgaliojimai atlikti patikras vietoje neturi įtakos nacionalinių nuostatų, kuriose numatoma, kad tam tikrus veiksmus atlieka [pagal] nacionalin[ę] teis[ę] specialiai paskirti atstovai, taikymui. Nedarant poveikio konkrečioms [2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013, p. 1)] ir [Reglamento Nr. 2185/96] nuostatoms, asmenys, Komisijos įgalioti veikti jos vardu, nedalyvauja, *inter alia*, patikrinimuose namuose arba oficialiose asmenų apklausose, vykdomose pagal atitinkamos valstybės narės teisę. Tačiau jie turi galimybę susipažinti su tokiu būdu gauta informacija.

2. Komisija apie patikrą vietoje pakankamai iš anksto praneša atitinkamai valstybei narei arba valstybei narei, kurios teritorijoje patikra bus atliekama, ir organizuodama patikras atsižvelgia į administracinį poveikį mokėjimo agentūroms. Atliekant tokias patikras gali dalyvauti atitinkamos valstybės narės atstovai.

Komisijai paprašius ir valstybei narei sutikus, papildomas patikras ar šiame reglamente numatytų veiksmų tyrimus atlieka tos valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos. Atliekant tokias patikras gali dalyvauti Komisijos atstovai arba asmenys, Komisijos įgalioti veikti jos vardu.

Siekdama pagerinti patikras Komisija, atitinkamai valstybei narei pritarus, gali prašyti tos valstybės narės valdžios institucijų pagalbos tam tikroms patikroms arba tyrimams atlikti.“

7 Pagal Reglamento Nr. 1306/2013 48 straipsnio 3 dalį:

„Valstybės narės užtikrina, kad informacija apie aptiktus pažeidimus ir įtariamo sukčiavimo atvejus, taip pat apie veiksmus, kurių buvo imtasi pagal šio skyriaus III skirsnį siekiant susigrąžinti su tais pažeidimais ir sukčiavimo atvejais susijusias nepagrįstai išmokėtas sumas, būtų prieinama Komisijai.“

8 Šio reglamento IV antraštinės dalies IV skyriaus II skirsnyje „Patvirtinimas“ yra 52 straipsnis, skirtas atitikties patvirtinimui, o jo 1–4 dalyse nustatyta:

„1. Jei Komisija nustato, kad 4 straipsnio 1 dalyje ir 5 straipsnyje nurodytos patirtos išlaidos neatitinka Sąjungos teisės, o EŽŪFKP atveju – [2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013, p. 320),] 85 straipsnyje nurodytų taikytinų Sąjungos ir nacionalinės teisės nuostatų, ji priima įgyvendinimo aktus, kuriuose nustato atitinkamas sumas, kurioms neskiriamas Sąjungos finansavimas. Tokie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 116 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamosios procedūros.

2. Komisija įvertina sumas, kurios nebus finansuojamos, atsižvelgdama į nustatytą neatitikties mastą. Ji tinkamai atsižvelgia į pažeidimo pobūdį ir į Sąjungai padarytą finansinę žalą. Sprendimą neskirti finansavimo ji pagrindžia nurodydama neteisėtai išleistas sumas ir, jei dedant proporcingas pastangas tų sumų nurodyti neįmanoma, gali taikyti ekstrapoliuotojo arba fiksuoto dydžio pataisas. Fiksuoto dydžio pataisos taikomos tik tais atvejais, kai dėl atvejo pobūdžio ar dėl to, kad valstybė narė nepateikė Komisijai būtinos informacijos, dedant proporcingas pastangas neįmanoma tiksliau nustatyti Sąjungai padarytos finansinės žalos.

3. Prieš priimant sprendimą dėl atsisakymo finansuoti, raštu pateikiami Komisijos patikrinimo rezultatai ir valstybės narės paaiškinimai; po to abi šalys siekia susitarti dėl priemonių, kurių reikės imtis. Šiame procedūros etape valstybėms narėms suteikiama galimybė parodyti, kad reikalavimų nesilaikymo faktinis mastas yra mažesnis nei Komisijos įvertinime.

Jei nepavyksta susitarti, valstybė narė gali prašyti pradėti procedūrą, kurios tikslas yra per keturis mėnesius sutaikyti abi šalis dėl jų pozicijų. Šios procedūros rezultatų ataskaita pateikiama Komisijai. Komisija atsižvelgia į ataskaitoje pateiktas rekomendacijas prieš priimdama sprendimą dėl atsisakymo finansuoti ir, jei nusprendžia nesilaikyti tų rekomendacijų, nurodo priežastis.

4. Negalima atsisakyti finansuoti:

a) 4 straipsnio 1 dalyje nurodytų išlaidų, kurios buvo patirtos prieš daugiau kaip 24 mėnesius iki Komisijos raštiško pranešimo valstybei narei apie savo patikrinimo rezultatus;

<…>“

9 Reglamento Nr. 1306/2013 53 straipsnio „Komisijos įgaliojimai“ 1 dalyje nustatyta:

„Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato taisykles, taikomas:

<…>

b) pagal 52 straipsnį patvirtinant atitiktį, nustatydama, kokių priemonių turi būti imtasi dėl sprendimo priėmimo ir įgyvendinimo, įskaitant Komisijos ir valstybių narių keitimąsi informacija bei terminus, kurių reikia laikytis, taip pat nustatydama tame straipsnyje numatytą taikinimo procedūrą, įskaitant taikinimo įstaigos įsteigimą, užduotis, sudėtį ir darbo tvarką.“

10 Šio reglamento IV antraštinės dalies IV skyriaus III skirsnyje „Pažeidimai“ yra 54 straipsnis „Bendros nuostatos“, o jo 1, 2 ir 5 dalyse numatyta:

„1. Visų dėl pažeidimo arba aplaidumo nepagrįstai išmokėtų sumų atveju valstybės narės reikalavimą paramos gavėjui jas sugrąžinti pateikia per 18 mėnesių nuo to laiko, kai mokėjimo agentūra arba už susigrąžinimą atsakinga įstaiga patvirtina ir, atitinkamais atvejais, gauna tikrinimo ataskaitą ar panašų dokumentą, kuriame nurodyta, kad padarytas pažeidimas. Atitinkamos sumos įregistruojamos mokėjimo agentūros skolininkų knygoje reikalavimo grąžinti sumas pateikimo metu.

2. Jei suma nesusigrąžinama per ketverius metus nuo sugrąžinimo reikalavimo datos arba per aštuonerius metus tais atvejais, kai susigrąžinimo byla perduota nacionaliniam teismui, 50 % finansinių nesusigrąžinimo pasekmių tenka atitinkamai valstybei narei ir 50 % – Sąjungos biudžetui, nedarant poveikio reikalavimui, kad valstybė narė turi tęsti susigrąžinimo procedūrą pagal 58 straipsnį.

<…>

4. Valstybės narės į metines finansines ataskaitas, siunčiamas Komisijai pagal 102 straipsnio 1 dalies c punkto iv papunktį, įtraukia sumas, kurias jos turi apmokėti pagal šio straipsnio 2 dalį. Komisija patikrina, ar tai padaryta, ir atlieka reikiamą 51 straipsnyje nurodyto įgyvendinimo akto koregavimą.

5. Komisija, jei buvo taikoma 52 straipsnio 3 dalyje nurodyta procedūra, gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais iš Sąjungos biudžeto finansuotinoms sumoms neskiriamas finansavimas šiais atvejais:

a) jei valstybė narė nesilaikė 1 dalyje nurodytų terminų;

<…>

c) jeigu ji mano, kad pažeidimas padarytas ar sumos nesusigrąžintos dėl valstybės narės administracinės valdžios institucijos ar kitos viešosios įstaigos padaryto pažeidimo ar aplaidumo.

<…>“

11 Reglamento Nr. 1306/2013 V antraštinės dalies „Kontrolės sistemos ir nuobaudos“ I skyriuje „Bendrosios taisyklės“ yra 58 straipsnis „Sąjungos finansinių interesų apsauga“, o jo 1 dalyje nustatyta:

„Įgyvendindamos BŽŪP valstybės narės priima visas būtinas teisines, reguliavimo ir administracines nuostatas ir imasi visų kitų priemonių, būtinų veiksmingai Sąjungos finansinių interesų apsaugai užtikrinti, visų pirma:

<…>

e) nepagrįstai išmokėtoms sumoms susigrąžinti su palūkanomis ir, prireikus, teisminiam procesui tuo tikslu pradėti.“

Įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 908/2014

12 2014 m. rugpjūčio 6 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 908/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 taikymo taisyklės, susijusios su mokėjimo agentūromis ir kitomis įstaigomis, finansų valdymu, sąskaitų patvirtinimu, patikrų taisyklėmis, užstatais ir skaidrumu (OL L 255, 2014, p. 59 ir klaidų ištaisymas OL L 114, 2015, p. 25), 25 ir 27 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(25) turėtų būti nustatytos išsamios nuostatos, susijusios su <…> atitikties patvirtinimu, numatytu [Reglamento Nr. 1306/2013] 52 straipsnyje <…>

<…>

(27) siekiant užtikrinti, kad įprastais atvejais atitikties patvirtinimo procedūra būtų užbaigta per pagrįstą laikotarpį, reikėtų nustatyti konkrečius įvairių procedūros etapų laikotarpius, kurių turėtų laikytis Komisija ir valstybės narės. Tačiau kartu Komisijai turėtų būti suteikta galimybė pratęsti tuos laikotarpius, kai tai būtina atsižvelgiant į nagrinėjamų atvejų sudėtingumą. Vykdant atitikties patvirtinimo procedūrą valstybėms narėms turėtų būti suteikta teisė dalyvauti prieštaringų nuomonių derinimo procedūroje ir tinkamai įvertinti informaciją, reikalingą atliekant fondų rizikos vertinimą.“

13 Šio įgyvendinimo reglamento 34 straipsnyje „Atitikties patvirtinimas“ nustatyta:

„1. Siekdama nustatyti sumas, kurios nebus finansuojamos Sąjungos lėšomis tuo atveju, kai nustatoma, kad išlaidos patirtos nesilaikant Sąjungos taisyklių, Komisija remiasi savo išvadomis ir atsižvelgia į valstybių narių pateiktą informaciją, jei ši informacija pateikta laikantis terminų, nustatytų atliekant atitikties patvirtinimo procedūrą pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 52 straipsnį ir pagal šį straipsnį.

2. Jeigu po atlikto tyrimo Komisija mano, kad išlaidos patirtos nesilaikant Sąjungos taisyklių, ji praneša tokias išvadas atitinkamai valstybei narei, nurodo taisomąsias priemones, reikalingas užtikrinti, kad ateityje būtų laikomasi šių taisyklių, ir nurodo preliminarų finansinių pataisų lygį, kuris, jos manymu, tame procedūros etape atitinka jos išvadas. Tame pranešime taip pat nustatoma dvišalio posėdžio, kuris turi būti surengtas per keturis mėnesius po to, kai baigiasi valstybės narės atsakymui nustatytas laikotarpis, data. Pranešime daroma nuoroda į šį straipsnį.

Valstybė narė turi atsakyti per du mėnesius nuo pranešimo gavimo. Atsakydama valstybė narė visų pirma turi galimybę:

a) Komisijai įrodyti, kad faktinis reikalavimų nesilaikymo arba fondams keliamos rizikos mastas yra mažesnis negu nurodė Komisija;

b) pranešti Komisijai apie taisomąsias priemones, kurių ji ėmėsi, kad užtikrintų, jog būtų laikomasi Sąjungos taisyklių, ir nuo kurios dienos jos bus įgyvendinamos.

Pateisinamais atvejais Komisija, gavusi pagrįstą prašymą iš valstybės narės, gali leisti pratęsti dviejų mėnesių laikotarpį ne daugiau kaip dviem mėnesiais. Prašymą Komisijai reikia nusiųsti, kol tas laikotarpis dar nepasibaigęs.

Jei valstybė narė mano, kad dvišalio posėdžio rengti nereikia, atsakydama į pirmiau nurodytą pranešimą ji apie tai atitinkamai praneša Komisijai.

3. Dvišaliame posėdyje abi šalys stengiasi pasiekti susitarimą dėl priemonių, kurių reikia imtis, taip pat dėl pažeidimo masto įvertinimo ir dėl Sąjungos biudžetui padarytos finansinės žalos.

Komisija per 30 darbo dienų nuo dvišalio posėdžio parengia jo protokolą ir nusiunčia jį valstybei narei. Valstybė narė gali atsiųsti Komisijai savo pastabas per 15 darbo dienų nuo posėdžio protokolo gavimo dienos.

Per šešis mėnesius nuo dvišalio posėdžio protokolo nusiuntimo dienos Komisija oficialiai praneša savo išvadas valstybei narei, remdamasi informacija, gauta per atitikties patvirtinimo procedūrą. Tame pranešime įvertinamos išlaidos, kurios nebus Sąjungos finansuojamos pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 52 straipsnį ir [2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 907/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatos dėl mokėjimo agentūrų ir kitų įstaigų, finansų valdymo, sąskaitų patvirtinimo, užstatų ir dėl euro naudojimo (OL L 255, 2014, p. 18),] 12 straipsnį. Pranešime daroma nuoroda į šio reglamento 40 straipsnio 1 dalį.

<…>

5. Kad 3 ir 4 dalys būtų taikomos atitinkamais laikotarpiais, Komisija turi turėti visą konkrečiu procedūros etapu svarbią informaciją. Jei Komisija mano, kad jai trūksta informacijos, ji gali bet kuriuo metu per 3 ir 4 dalyse nustatytus laikotarpius:

a) prašyti, kad valstybė narė pateiktų papildomos informacijos; valstybė narė atsakymą pateikia per du mėnesius nuo tokio pranešimo gavimo; ir (arba)

b) informuoti valstybę narę apie savo ketinimą atlikti papildomą auditą, kad atliktų būtinas patikras.

Tokiu atveju 3 ir 4 dalyse nurodyti laikotarpiai pradedami skaičiuoti iš naujo: arba nuo Komisijos prašymo suteikti papildomos informacijos gavimo dienos, arba nuo paskutinės papildomo audito dienos.

<…>

7. Pateikusi valstybėms narėms savo išvadas pagal šio reglamento 34 straipsnio 3 arba 4 dalį Komisija, jei reikia, priima vieną ar daugiau sprendimų pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 52 straipsnį, kad iš Sąjungos lėšų nebūtų finansuojamos išlaidos, patirtos nesilaikant Sąjungos taisyklių. Komisija gali toliau vykdyti atitikties patvirtinimo procedūras, kol valstybė narė faktiškai įgyvendins taisomąsias priemones.

<…>“

14 Įgyvendinimo reglamento Nr. 908/2014 40 straipsnio „Taikinimo procedūra“ 1 pirmoje dalyje numatyta:

„Valstybė narė gali perduoti spręsti klausimą Taikinimo institucijai per 30 darbo dienų po to, kai gavo Komisijos pranešimą, nurodytą 34 straipsnio 3 dalies trečioje pastraipoje, Taikinimo institucijos sekretoriatui nusiųsdama oficialų taikinimo prašymą.

<…>“

Ginčo aplinkybės ir ginčijamas sprendimas

15 Ginčo aplinkybes Bendrasis Teismas išdėstė skundžiamo sprendimo 2–12 punktuose ir šio proceso tikslais jas galima apibendrinti taip, kaip nurodyta toliau.

16 2017 m. sausio 4 d. raštu Komisija paprašė Bulgarijos Respublikos pateikti jai pastabas dėl informacijos, kurią Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) pateikė per tyrimą INT/2016/101/BG (toliau – pranešimas apie išvadas), kuris iš esmės parodė, kad Sąjungos lėšos buvo nepagrįstai išmokėtos dėl sukčiavimo. Be to, Komisija nurodė Bulgarijos Respublikai, kad kilo abejonių dėl visų išlaidų, susijusių su [*konfidencialu*] [1] įgyvendinamomis programomis, tinkamumo finansuoti iš EŽŪGF, todėl pagal Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnį ji nagrinėjo galimybę šių išlaidų nefinansuoti Sąjungos lėšomis. Komisija taip pat rekomendavo Bulgarijos valdžios institucijoms sustabdyti mokėjimus pagal bet kokias programas ir sandorius, kuriuose dalyvavo [*konfidencialu*] [2], jeigu jos tam turėjo pakankamą pagrindą.

17 2017 m. gegužės 2 d. raštu Komisija pakvietė Bulgarijos valdžios institucijas dalyvauti dvišaliame posėdyje pagal Įgyvendinimo reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą ir jas informavo, kad tebesilaiko savo pozicijos, jog iš OLAF išvadų matyti, kad buvo didelių pažeidimų, susijusių su pirmesniame punkte nurodytomis išlaidomis. Ji pažymėjo, kad po to, kai bus paskelbta galutinė OLAF ataskaita, kitame rašte ji pateiks papildomos informacijos apie įvairius etapus, kurie bus vykdomi per pradėtą patvirtinimo procedūrą. Galiausiai Komisija pabrėžė, kad kol bus parengta ta ataskaita, ji tebesilaiko pozicijos, kad visos išlaidos, susijusios su [*konfidencialu*] [3] įgyvendinamomis programomis, yra rizikingos.

18 2017 m. rugsėjo 11 d. raštu Komisija perdavė Bulgarijos Respublikai 2017 m. liepos 12 d. įvykusio dvišalio posėdžio protokolą ir pateikė jai papildomų klausimų. Ji taip pat jai nurodė, jog reikia palaukti OLAF galutinės ataskaitos, kad būtų galima vykdyti kitus patvirtinimo procedūros etapus, visų pirma kiek tai susiję su kiekybiniu atitinkamam fondui kylančios rizikos, susijusios su nustatytais trūkumais, vertinimu. Taikydama Įgyvendinimo reglamento

[1] Konfidencialūs duomenys neskelbiami.

[2] Konfidencialūs duomenys neskelbiami.

[3] Konfidencialūs duomenys neskelbiami.

Nr. 908/2014 34 straipsnio 9 dalį, Komisija nusprendė trimis mėnesiais pratęsti šio įgyvendinimo reglamento 34 straipsnio 3 dalyje numatytą šešių mėnesių terminą, per kurį ji turi pateikti išvadas Bulgarijos Respublikai.

19 2018 m. sausio 19 d. raštu Komisija Bulgarijos Respublikai perdavė galutinę OLAF ataskaitą OF/2012/0565/B (toliau – pirmoji OLAF ataskaita). Ji informavo Bulgarijos valdžios institucijas, kad su jomis surengs antrą dvišalį posėdį tai ataskaitai aptarti.

20 2018 m. gegužės 7 d. raštu Komisija pakvietė Bulgarijos Respubliką į antrąjį dvišalį posėdį (jis įvyko 2018 m. gegužės 29 d.), kad aptartų pirmąją OLAF ataskaitą (toliau – antrasis kvietimas į dvišalį posėdį). Ji taip pat pažymėjo, kad tebesilaiko pozicijos, jog visos išlaidos, susijusios su pardavimų skatinimo programomis, kuriose dalyvavo [*konfidencialu*] [4], buvo rizikingos. Taigi Komisija Bulgarijos valdžios institucijoms rekomendavo neatnaujinti mokėjimų pagal visas programas, kuriose dalyvavo [*konfidencialu*] [5], ir pagal Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnį iš gavėjų susigrąžinti nepagrįstai išmokėtas sumas.

21 2018 m. birželio 29 d. raštu Komisija perdavė Bulgarijos Respublikai antrojo dvišalio posėdžio protokolą, jame priminė, kad per šį susitikimą paprašė papildomos informacijos.

22 2018 m. rugsėjo 3 d. raštu Komisija perdavė Bulgarijos valdžios institucijoms OLAF ataskaitą OF/2016/0390/B5 (toliau – antroji OLAF ataskaita), susijusią su pažeidimais, kuriuos [*konfidencialu*] [6] padarė įgyvendindama EŽŪGF finansuojamas pardavimų skatinimo programas.

23 2019 m. kovo 1 d. raštu Komisija, remdamasi Įgyvendinimo reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnio 5 dalies a punktu, paprašė Bulgarijos valdžios institucijų pateikti papildomos informacijos apie sumų, susijusių su EŽŪGF išlaidomis pagal devynias pardavimų skatinimo programas, kurios, kaip nustatyta, kelia riziką atitinkamam fondui, susigrąžinimą, taip pat apie atitinkamų sumų įtraukimą į skolininkų knygą pagal Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnį. Ji taip pat pažymėjo, kad pagal tą straipsnį prašymas sugrąžinti sumas, susijusias su [*konfidencialu*] [7] įgyvendinamomis programomis, turėjo būti pateiktas ne vėliau kaip per 18 mėnesių nuo 2018 m. sausio 19 d., o prašymas sugrąžinti sumas, susijusias su [*konfidencialu*] [8] įgyvendinama programa, – ne vėliau kaip per 18 mėnesių nuo 2018 m. rugsėjo 3 d., t. y. datų, kai OLAF atitinkamai pirmoji ir antroji ataskaitos (toliau kartu – galutinės OLAF ataskaitos) buvo perduotos Bulgarijos mokėjimo agentūrai.

24 2019 m. lapkričio 19 d. raštu Komisija pateikė Bulgarijos Respublikai pranešimą pagal Įgyvendinimo reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnio 3 dalies trečią pastraipą, jame analizuojama informacija, kurią Bulgarijos valdžios institucijos pateikė trijuose raštuose, atitinkamai 2018 m. liepos 20 d., rugsėjo 21 d. ir 2019 m. balandžio 24 d. Iš jo iš esmės matyti, kad 2018 m. gegužės 29 d. įvykus dvišalėms diskusijoms, remdamasi papildoma informacija, kurią jai vėliau pateikė Bulgarijos Respublika, taip pat galutinėmis OLAF ataskaitomis, Komisija padarė išvadą, kad [*konfidencialu*] [9] ir [*konfidencialu*] [10] įgyvendinamų devynių pardavimų skatinimo programų finansavimas neatitiko taikytinų taisyklių. Be to, ji laikėsi nuomonės, jog kadangi Bulgarijos

[4] Konfidencialūs duomenys neskelbiami.
[5] Konfidencialūs duomenys neskelbiami.
[6] Konfidencialūs duomenys neskelbiami.
[7] Konfidencialūs duomenys neskelbiami.
[8] Konfidencialūs duomenys neskelbiami.
[9] Konfidencialūs duomenys neskelbiami.
[10] Konfidencialūs duomenys neskelbiami.

Respublika nepradėjo jokios išieškojimo ar įtraukimo į mokėjimo agentūros skolininkų knygą procedūros, jos administravimo ir kontrolės sistema neatitiko Sąjungos teisės aktuose nustatytų reikalavimų, taigi aptariamam fondui kilo rizika. Todėl Komisija pasiūlė EŽŪGF lėšomis nefinansuoti 7 656 848,97 EUR sumos.

25 2019 m. gruodžio 18 d. raštu Bulgarijos Respublika, vadovaudamasi Įgyvendinimo reglamento Nr. 908/2014 40 straipsnio 1 dalimi, kreipėsi į taikinimo instituciją, o ši 2020 m. vasario 25 d. pateikė nuomonę.

26 2020 m. rugpjūčio 12 d. raštu Komisija perdavė Bulgarijos Respublikai savo galutinę nuomonę ir informavo, kad laikosi 2019 m. lapkričio 19 d. rašte išreikštos pozicijos, todėl pasiūlė EŽŪGF lėšomis nefinansuoti 7 656 848,97 EUR sumos.

27 2021 m. vasario 17 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą; jame, remdamasi Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsniu, taikė vienkartinę pataisą, nuspręsdama Sąjungos lėšomis nefinansuoti tam tikrų išlaidų, kurias Bulgarijos Respublika patyrė pagal EŽŪGF ir EŽŪFKP bendrai finansuojamas veiklos programas. Taigi ginčijamame sprendime nuspręsta Sąjungos lėšomis nefinansuoti 7 656 848,97 EUR sumos.

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

28 2021 m. balandžio 28 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo Bulgarijos Respublikos ieškinį, kuriuo ji prašė panaikinti ginčijamą sprendimą tiek, kiek jame nuspręsta jai taikyti 7 656 848,97 EUR finansinę pataisą.

29 Grįsdama ieškinį Bulgarijos Respublika nurodo penkis pagrindus, iš esmės grindžiamus, pirma, jos procesinių teisių pažeidimu vykdant administracinę procedūrą, per kurią buvo priimtas ginčijamas sprendimas, antra, nepakankamu motyvavimu, trečia, klaidingu Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalies aiškinimu, kiek tai susiję su 18 mėnesių termino, per kurį atitinkama valstybė narė turi pareikalauti, kad gavėjas sugrąžintų bet kokią nepagrįstai išmokėtą sumą, pradžios nustatymu, ketvirta, Komisijos padaryta vertinimo klaida, nes ji nusprendė, kad mokėjimo agentūra nesielgė rūpestingai, kaip to reikalaujama, kad susigrąžintų sumas, atitinkančias rizikingas išlaidas, ir kad ji elgėsi aplaidžiai nepradėdama administracinės išieškojimo procedūros per Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalyje nustatytus terminus, penkta, tuo, kad išlaidų suma, kuri, kaip nuspręsta ginčijamame sprendime, neturi būti finansuojama Sąjungos lėšomis, neatitiko nei Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio, nei proporcingumo principo.

30 Skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas ieškinį atmetė.

Šalių reikalavimai Teisingumo Teisme

31 Bulgarijos Respublika Teisingumo Teismo prašo:

– panaikinti skundžiamą sprendimą,

– priimti galutinį sprendimą byloje arba, nepatenkinus šio reikalavimo, grąžinti bylą Bendrajam Teismui ir

– priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

32 Komisija prašo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš Bulgarijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

33 Grįsdama apeliacinį skundą Bulgarijos Respublika pateikia du pagrindus.

34 Pirmasis pagrindas grindžiamas teisės klaida, padaryta aiškinant Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnio 3 dalį ir Įgyvendinimo reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnį, siejamus su Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnio 1 dalimi ir 54 straipsnio 5 dalimi, taip pat pareigos motyvuoti pagal SESV 296 straipsnį, gero administravimo principo ir lojalaus bendradarbiavimo principo pažeidimu.

35 Antrasis pagrindas susijęs su teisės klaida, kurią Bendrasis Teismas esą padarė aiškindamas Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 5 dalies a ir c punktus, siejamus su jo 54 straipsnio 1 dalimi.

Dėl pirmojo pagrindo

Šalių argumentai

36 Pirmajame pagrinde Bulgarijos Respublika priekaištauja Bendrajam Teismui, kad jis padarė teisės klaidą aiškindamas Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnio 3 dalį ir Įgyvendinimo reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnį, siejamus su Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnio 1 dalimi ir 54 straipsnio 5 dalimi, ir pažeidė pareigą motyvuoti pagal SESV 296 straipsnį, gero administravimo principą ir lojalaus bendradarbiavimo principą, todėl Bendrasis Teismas klaidingai konstatavo, kad buvo paisyta Bulgarijos Respublikos teisės į gynybą, per atitikties patvirtinimo procedūrą taikomų procedūrinių garantijų, pareigos motyvuoti taisomąsias priemones, gero administravimo ir lojalaus bendradarbiavimo principų. Ši valstybė narė priduria, kad skundžiamo sprendimo motyvai yra nepakankami ir netinkami, nes Bendrasis Teismas neįvertino visų bylai reikšmingų faktinių aplinkybių ir tos valstybės narės pateiktų pastabų.

37 Pirma, ta pati valstybė narė tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 47–49 punktuose padaręs išvadą, jog, atsižvelgiant į antrojo kvietimo į dvišalį posėdį išsiuntimą ir į tai, kad šis susitikimas įvyko, buvo pašalinti procedūriniai trūkumai, susiję su tuo, kad Komisija pakeitė finansinės pataisos, susijusios su rizikingomis išlaidomis, teisinį pagrindą, Bendrasis Teismas supainiojo Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnio 3 dalyje, siejamoje su Įgyvendinimo reglamento Nr. 908/2014 34 straipsniu, numatytą rungimosi procedūrą su atskirais materialiniais motyvais, leidžiančiais taikyti finansinę pataisą ir nurodytais atitinkamai Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnio 1 dalyje ir 54 straipsnio 5 dalyje.

38 Šiuo aspektu Bulgarijos Respublika teigia, kad finansinių pataisų taikymas pagal, pirma, Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnio 1 dalį ir, antra, šio reglamento 54 straipsnio 5 dalį grindžiamas skirtingais teisiniais pagrindais. Taigi, nors sprendimų dėl kiekvieno iš šių pagrindų priėmimui taikoma ta pati rungimosi procedūra, reglamentuojama to reglamento 52 straipsnio

3 dalyje, siejamoje su Įgyvendinimo reglamento Nr. 908/2014 34 straipsniu, ginčijamas sprendimas turėjo būti grindžiamas tokiais pačiais motyvais, kaip tie, kuriais remiantis buvo pradėta procedūra, per kurią jis buvo priimtas.

39 Taigi nagrinėjamu atveju Komisija turėjo nutraukti pagal Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnio 1 dalį pradėtą procedūrą ir pradėti naują šio reglamento 54 straipsnio 5 dalimi grindžiamą procedūrą, pagal Įgyvendinimo reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnio 2 dalį pranešdama Bulgarijos Respublikai apie savo išvadas, padarytas atlikus Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 4 dalyje nurodytus patikrinimus.

40 Taigi skundžiamo sprendimo 42 punkte Bendrasis Teismas padarė klaidingą išvadą, kad antruoju kvietimu į dvišalį posėdį pranešimas apie išvadas galėjo būti pakeistas, kad atitiktų naują teisinį pagrindą, kuriuo remiamasi.

41 Antra, Bulgarijos Respublika tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 61 ir 62 punktuose Bendrasis Teismas padarė klaidingą išvadą, jog buvo laikytasi pareigos motyvuoti, motyvuodamas tuo, kad ji dalyvavo Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnio 3 dalyje numatytoje rungimosi procedūroje.

42 Šiuo atžvilgiu ši valstybė narė teigia, kad Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 5 dalimi Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus dėl tam tikrų sumų nefinansavimo Sąjungos lėšomis, jeigu buvo laikomasi šio reglamento 52 straipsnio 3 dalyje nustatytos procedūros, pagal kurią Komisija turi įgaliojimus priimti tokius aktus net neatlikus išankstinės patikros vietoje, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1306/2013 47 straipsnį, su sąlyga, kad laikomasi teisės į gynybą ir rungimosi principo.

43 Tuo remdamasi Bulgarijos Respublika daro išvadą, kad nagrinėjamu atveju Komisija turėjo nutraukti patikrinimą, pradėtą perdavus galutines OLAF ataskaitas, ir patikrinusi Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 4 dalyje nurodytus dokumentus turėjo pradėti šio 54 straipsnio 5 dalyje numatytą procedūrą, pagal Įgyvendinimo reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnio 2 dalį išsiųsdama pranešimą, kuriuo valstybė narė informuojama apie jos išvadas pagal Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 5 dalį, parengtas atlikus šio 54 straipsnio 4 dalyje nurodytus patikrinimus.

44 Komisija pradėjo tyrimą pagal Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnio 1 dalį ir galiausiai priėjo prie išvados, kad dėl mokėjimo agentūros aplaidumo, susijusio su gavėjui pateiktinu prašymu sugrąžinti lėšas ir atitinkamų sumų įtraukimu į skolininkų knygą per šio reglamento 54 straipsnio 1 dalyje numatytą terminą, sprendimo nefinansuoti pagrindas buvo tas, kuris nurodytas minėto reglamento 54 straipsnio 5 dalies a ir c punktuose, net jeigu ginčijamo sprendimo motyvuose nėra jokios nuorodos į šią nuostatą.

45 Trečia, Bulgarijos Respublika mano, kad Bendrasis Teismas nepatikrino, ar Komisija laikėsi ESS 4 straipsnio 3 dalyje numatytos rūpestingumo pareigos.

46 Šiuo atžvilgiu Bulgarijos Respublika teigia, kad Komisija veikė skubotai, nes, gavusi galutines OLAF ataskaitas, turėjo jas jai perduoti tik kartu su rekomendacija imtis taisomųjų priemonių ir paskui patikrinti, ar buvo laikytasi Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalies, prieš priimdama įgyvendinimo sprendimą pagal šio reglamento 54 straipsnio 5 dalies a ir c punktus.

47 Ketvirta, Bulgarijos Respublika tvirtina, kad Bendrasis Teismas nevertino ir nepasisakė dėl įrodymų, kuriuos ji pateikė prieš teismo posėdį ir kurie buvo susiję su lojalaus bendradarbiavimo ir gero administravimo principų laikymusi. Iš šių įrodymų matyti, kad kitais atvejais, kai mokėjimo agentūra gavo tam tikras galutines OLAF atliktų patikrinimų ataskaitas, kurias Komisija taip pat perdavė Bulgarijos valdžios institucijoms, Komisija nepradėjo Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnyje numatytos procedūros. Šiuo aspektu Bendrasis Teismas nevertino ir nepasisakė dėl aplinkybės, kad Komisija akivaizdžiai pakeitė savo požiūrį.

48 Bulgarijos Respublikos teigimu, ginčijamas sprendimas galėjo būti pagrįstai priimtas tik tuo atveju, jei OLAF galutinės ataskaitos būtų parodžiusios, kad mokėjimo agentūra nesilaikė Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 5 dalies a ir c punktų nuostatų, o šiuo atveju faktinės aplinkybės buvo susijusios su Sąjungos žemės ūkio fondų lėšų gavėjų padarytais pažeidimais.

49 Komisija ginčija šių argumentų pagrįstumą.

Teisingumo Teismo vertinimas

50 Pirma, dėl šio sprendimo 37–40 punktuose apibendrinto prieštaravimo, kad antruoju kvietimu į dvišalį posėdį Komisija negalėjo pakeisti pranešimo apie išvadas, kaip tai suprantama pagal Įgyvendinimo reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnio 2 dalį, nes finansinės pataisos nustatymas pagal Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnio 1 dalį arba jo 54 straipsnio 5 dalį grindžiamas skirtingais teisiniais pagrindais, reikia priminti, kad skundžiamo sprendimo 41, 42 ir 46 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė:

„41. <…> reikia konstatuoti, kad <…> ginčijamos finansinės pataisos motyvai, išdėstyti suvestinėje ataskaitoje ir ginčijamame sprendime, tik iš dalies atitinka motyvus, pateisinusius ginčijamos patvirtinimo procedūros pradėjimą, kaip juos Komisija paaiškino pranešime apie išvadas.

42. Vis dėlto <…> Komisija pakvietė Bulgarijos Respubliką į antrąjį dvišalį posėdį. Šiame antrajame kvietime, be kita ko, nurodyta, kad tam tikri mokėjimai gali būti laikomi netinkamais finansuoti Sąjungos lėšomis ir rekomenduojama, pirma, neatnaujinti mokėjimų, kurie laikomi keliančiais riziką atitinkamam fondui, ir, antra, susigrąžinti iš atitinkamų gavėjų nepagrįstai išmokėtas sumas pagal Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnį. Be to, antrajame kvietime į dvišalį posėdį, pirma, pateikiama nuoroda į [Įgyvendinimo] reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnį, antra, tiksliai nurodomi pažeidimai, kurie tuo etapu galėjo pateisinti finansinę pataisą, ir, trečia, nurodomos taisomosios priemonės, kurias reikia numatyti. Todėl galima laikyti, kad tokiu kvietimu iš esmės buvo pakeistas 2017 m. sausio 4 d. Bulgarijos Respublikai perduotas pranešimas apie išvadas.

<…>

46. <…> reikia pažymėti, kad būtent dėl tokio Bulgarijos Respublikos atsisakymo įvykdyti dalį numatytų taisomųjų priemonių, t. y. kuo greičiau išieškoti ginčijamas sumas, Komisija 2019 m. kovo 1 d. išsiųstame prašyme pateikti papildomos informacijos priminė Bulgarijos Respublikai iš Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalies kylančius reikalavimus. Komisija, be kita ko, pabrėžė, kad Bulgarijos Respublika turėjo pareikalauti, jog gavėjai sugrąžintų nepagrįstai išmokėtas lėšas per 18 mėnesių nuo pranešimo apie galutines OLAF

ataskaitas abiejuose OLAF tyrimuose. Be to, nuoroda į Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnį nepaliko jokių abejonių dėl galimybės atlikti finansines pataisas, jei minėto termino nebūtų laikomasi.“

51 Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 5 dalies a ir c punktuose nustatyta, kad Komisija gali, jei buvo laikomasi šio reglamento 52 straipsnio 3 dalyje nustatytos procedūros, priimti įgyvendinimo aktus, kuriais iš Sąjungos biudžeto finansuotinoms sumoms neskiriamas finansavimas, jeigu atitinkama valstybė narė nesilaikė šio reglamento 54 straipsnio 1 dalyje nurodyto 18 mėnesių termino arba jeigu ji mano, kad sumos nesusigrąžintos dėl šios valstybės narės padarytų pažeidimų ar aplaidumo.

52 Remiantis Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalimi, valstybės narės reikalavimą, kad paramos gavėjas sugrąžintų dėl pažeidimų ar aplaidumo nepagrįstai išmokėtas sumas, turi pateikti per 18 mėnesių nuo to momento, kai mokėjimo agentūra arba už susigrąžinimą atsakinga įstaiga patvirtina ir, atitinkamais atvejais, gauna tikrinimo ataskaitą ar panašų dokumentą, kuriame nurodyta, kad padarytas pažeidimas. Šio reikalavimo sugrąžinti pateikimo metu atitinkamos sumos turi būti įtrauktos į mokėjimo agentūros skolininkų knygą.

53 Kaip savo išvados 40 punkte iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, iš šios nuostatos formuluotės matyti, jog pagal ją valstybėms narėms tenkanti pareiga reikalauti, kad gavėjas sugrąžintų dėl pažeidimų ar aplaidumo nepagrįstai išmokėtas sumas, atsiranda nuo to momento, kai mokėjimo agentūra arba už susigrąžinimą atsakinga įstaiga patvirtina arba gauna „tikrinimo ataskaitą ar panašų dokumentą, kuriame nurodyta, kad padarytas pažeidimas“.

54 Be to, kadangi Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 5 dalyje nustatyta, jog tam, kad Komisija priimtų įgyvendinimo sprendimą remdamasi minėta nuostata, turi būti laikomasi tik šio reglamento 52 straipsnio 3 dalyje nustatytos procedūros, reikia konstatuoti, kaip generalinis advokatas tai padarė savo išvados 41 punkte, kad procedūra, per kurią priimamas įgyvendinimo aktas pagal minėto reglamento 54 straipsnio 5 dalį, gali būti vykdoma nepriklausomai nuo to paties reglamento 52 straipsnio 1 dalimi grindžiamos procedūros.

55 Vadinasi, atsižvelgiant į Reglamento Nr. 1306/2013 37 ir 39 konstatuojamosiose dalyse nurodytą tikslą apsaugoti Sąjungos biudžeto finansinius interesus, Komisija gali, jei pareigos reikalauti sugrąžinti pažeidimas buvo konstatuotas, priimti įgyvendinimo aktą pagal to reglamento 54 straipsnio 5 dalį, su sąlyga, kad laikomasi to paties reglamento 52 straipsnio 3 dalyje nustatytos procedūros.

56 Iš pastarosios nuostatos, apibrėžiančios procedūrą, kurios reikia laikytis prieš priimant bet kokį sprendimą dėl atsisakymo finansuoti, matyti, kad tokio sprendimo priėmimas siejamas su Komisijos ir atitinkamos valstybės narės apsikeitimu rašytiniais pranešimais dėl Komisijos atliktų patikrinimų rezultatų, siekiant susitarti dėl priemonių, kurių reikia imtis. Jei nesusitariama, atitinkama valstybė narė gali prašyti pradėti taikinimo procedūrą, po kurios Komisijai pateikiama ataskaita su rekomendacijomis, į kurią Komisija turi atsižvelgti prieš priimdama sprendimą dėl atsisakymo finansuoti.

57 Pagal Reglamento Nr. 1306/2013 53 straipsnio 1 dalies b punktą Komisija priėmė Įgyvendinimo reglamentą Nr. 908/2014, kurio 34 straipsnyje nustatytos Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnyje numatytos atitikties patvirtinimo procedūros taisyklės.

58 Kaip matyti iš Įgyvendinimo reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnio, siejamo su jo 27 konstatuojamąja dalimi, tai yra rungimosi procedūra, o įvairiems jos etapams, Bendrojo Teismo nurodytiems skundžiamo sprendimo 36 punkte, taikomi konkretūs terminai, siekiant užtikrinti, kad ji būtų užbaigta per protingą laikotarpį.

59 Per pirmąjį etapą Komisija praneša atitinkamai valstybei narei apie savo išvadas, nurodydama taisomąsias priemones, kurių, jos nuomone, reikia imtis, ir preliminarų finansinių pataisų lygį, kuris, jos manymu, yra tinkamas. Remiantis skundžiamo sprendimo 37 punkte Bendrojo Teismo priminta jurisprudencija, šiame pranešime turi būti pakankamai tiksliai nurodyti visi pažeidimai, kuriais kaltinama atitinkama valstybė narė ir kuriais galiausiai buvo grindžiama atlikta finansinė pataisa. Tik toks pranešimas gali užtikrinti visapusišką susipažinimą su Komisijos išlygomis (pagal analogiją žr. 2012 m. gegužės 3 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija*, C-24/11 P, EU:C:2012:266, 31 punktą). Be to, remiantis Įgyvendinimo reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa, tame pranešime turi būti pateikta nuoroda į šį 34 straipsnį ir numatyta surengti dvišalį posėdį per keturis mėnesius po to, kai baigiasi atitinkamos valstybės narės atsakymui nustatytas terminas.

60 Nagrinėjamu atveju skundžiamo sprendimo 42 punkte Bendrasis Teismas pažymėjo, kad Bulgarijos Respublikai skirtame antrajame kvietime į dvišalį posėdį Komisija buvo nurodžiusi, jog tam tikri mokėjimai gali būti laikomi netinkamais finansuoti Sąjungos lėšomis. Jame Komisija rekomendavo, pirma, neatnaujinti mokėjimų, laikomų keliančiais riziką atitinkamam fondui, ir, antra, susigrąžinti nepagrįstai išmokėtas sumas iš atitinkamų jų gavėjų pagal Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnį. Be to, Bendrasis Teismas konstatavo, kad šiame kvietime, pirma, pateikta nuoroda į Įgyvendinimo reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnį, antra, tiksliai nurodyti pažeidimai, kurie tuo etapu galėjo pateisinti finansinę pataisą, ir, trečia, nurodytos taisomosios priemonės, kurias reikia numatyti.

61 Taigi Bendrasis Teismas nepadarydamas teisės klaidos galėjo padaryti išvadą, kad antrasis kvietimas į dvišalį posėdį atitiko Įgyvendinimo reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nustatytus reikalavimus, todėl galėjo konstatuoti, kad juo iš esmės buvo pakeistas 2017 m. sausio 4 d. Bulgarijos Respublikai perduotas pranešimas apie išvadas.

62 Be to, tiek, kiek šiuo prieštaravimu Bulgarijos Respublika tvirtina, kad nagrinėjamu atveju Komisija veikė skubotai, kai pradėjo procedūrą pagal Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 5 dalies a ir c punktus, motyvuodama tuo, kad Komisija pirmiausia turėjo perduoti jai galutines OLAF ataskaitas kartu su paprasta rekomendacija imtis taisomųjų priemonių, paskui patikrinti, ar ji įvykdė jai pagal šio reglamento 54 straipsnio 1 dalį tenkančias pareigas, ir tik tada pateikti jai savo išvadas pagal Įgyvendinimo reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnio 2 dalį, reikia pažymėti, kad šio aiškinimo visiškai nepatvirtina šių nuostatų formuluotė.

63 Be to, toks aiškinimas būtų sunkiai suderinamas su šio sprendimo 55 punkte primintu tikslu apsaugoti Sąjungos biudžeto finansinius interesus.

64 Dėl tokio aiškinimo Komisija būtų priversta laukti, kol pasibaigs Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalyje numatytas 18 mėnesių terminas, kad galėtų pradėti Įgyvendinimo reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnyje numatytą rungimosi procedūrą ir, be kita ko, pranešti atitinkamai valstybei narei apie taisomąsias priemones, kurių, jos nuomone, turėtų būti imtasi, taip rizikuodama sumažinti tikimybę faktiškai susigrąžinti dėl pažeidimų ar aplaidumo nepagrįstai išmokėtas sumas.

65 Reikia pridurti, kad Bulgarijos Respublikos siūlomas aiškinimas nėra pagrįstas teisės į gynybą apsaugos reikalavimu, nes, kaip skundžiamo sprendimo 49 punkte patikrino Bendrasis Teismas, jo pateiktas aiškinimas neatima iš atitinkamos valstybės narės galimybės veiksmingai pareikšti savo nuomonės dėl rizikingų išlaidų susigrąžinimo ir Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio taikymo.

66 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad šis prieštaravimas grindžiamas klaidingu Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnio 1 dalies ir 54 straipsnio 5 dalies aiškinimu, todėl jį reikia atmesti kaip nepagrįstą.

67 Antra, dėl šio sprendimo 41–44 punktuose išdėstytų argumentų, kuriais Bulgarijos Respublika iš esmės tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai skundžiamo sprendimo 61 ir 62 punktuose konstatavo, kad Komisija laikėsi pareigos motyvuoti, nors ginčijamame sprendime nėra jokios nuorodos į Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 5 dalį, kuri yra tikrasis to sprendimo teisinis pagrindas, reikia pažymėti, kad skundžiamo sprendimo 57 punkte Bendrasis Teismas pagrįstai priminė suformuotą jurisprudenciją, susijusią su SESV 296 straipsniu, pagal kurią teisės aktų motyvai turi atitikti atitinkamo akto pobūdį ir aiškiai bei nedviprasmiškai atskleisti aktą priėmusios institucijos argumentus, kad suinteresuotieji asmenys galėtų sužinoti priimtą priemonę pagrindžiančius motyvus, o kompetentingas teismas – vykdyti jos kontrolę.

68 Skundžiamo sprendimo 60 punkte Bendrasis Teismas taip pat pagrįstai priminė jurisprudenciją, pagal kurią, kiek tai konkrečiai susiję su sprendimų dėl Sąjungos žemės ūkio fondų sąskaitų patvirtinimo rengimu, sprendimo, kuriuo atsisakoma iš tokio fondo finansuoti dalį deklaruotų išlaidų, motyvavimas turi būti laikomas pakankamu, jeigu valstybė narė, kuriai skirtas sprendimas, buvo labai įsitraukusi į jo priėmimo procedūrą ir žinojo priežastis, dėl kurių Komisija laikėsi nuomonės, kad šios išlaidos neturi būti finansuojamos iš atitinkamo fondo.

69 Nagrinėjamu atveju Bulgarijos Respublika neginčija skundžiamo sprendimo 61 punkte Bendrojo Teismo padarytų išvadų, kad ji dalyvavo ginčijamo sprendimo rengimo procese ir kad šalys daug kartų diskutavo dėl ginčijamų skolų susigrąžinimo, kiek tai susiję su Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsniu.

70 Todėl Bulgarijos Respublika nepagrįstai priekaištauja Bendrajam Teismui dėl to, kad tuo remdamasis skundžiamo sprendimo 62 punkte jis padarė išvadą, jog ši valstybė narė negalėjo teigti, kad jai nebuvo pranešta apie priežastis, dėl kurių Komisija ketino jai taikyti finansinę pataisą, susijusią su rizikingomis išlaidomis, ar kad ji negalėjo suprasti ginčijamo sprendimo motyvų šiuo aspektu.

71 Atsižvelgiant į Bendrojo Teismo primintą jurisprudenciją, Bendrasis Teismas nepadarydamas teisės klaidos galėjo konstatuoti, kad Komisija nepažeidė pareigos motyvuoti.

72 Taigi antrą prieštaravimą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

73 Trečia, tiek, kiek Bulgarijos Respublika šio sprendimo 45 ir 46 punktuose apibendrintuose argumentuose teigia, kad Bendrasis Teismas neišnagrinėjo, ar Komisija laikėsi ESS 4 straipsnio 3 dalyje numatytos rūpestingumo pareigos, pakanka pažymėti, kaip generalinis advokatas tai padarė savo išvados 82–85 punktuose, kad, pirma, šiuo atžvilgiu Bulgarijos Respublikos Bendrajame Teisme pateikti argumentai nebuvo savarankiško pobūdžio, bet pasirodė esantys tariamo procedūros, per kurią, anot šios valstybės narės, turėjo būti priimtas

ginčijamas sprendimas, pažeidimo pasekmė ir, antra, šie argumentai buvo ypač glausti ir, priešingai nei teigia ši valstybė narė, iš skundžiamo sprendimo 49 punkto matyti, kad Bendrasis Teismas minėtus argumentus išnagrinėjo ir į juos atsakė taip pat glaustai.

74 Taigi trečią prieštaravimą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

75 Ketvirta, dėl šio sprendimo 47 ir 48 punktuose apibendrinto prieštaravimo, kad Bendrasis Teismas neišnagrinėjo tam tikrų įrodymų, patvirtinančių, jog Komisija, pradėdama Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnyje numatytą procedūrą, nesilaikė lojalaus bendradarbiavimo ir gero administravimo principų, nors vėliau kitais panašiais atvejais ši procedūra nebuvo pradėta, reikia priminti, kad apeliaciniame procese Teisingumo Teismo vykdoma kontrole, be kita ko, siekiama patikrinti, ar Bendrasis Teismas teisės požiūriu pakankamai atsakė į visus apelianto pateiktus argumentus, ir kad pagrindas, grindžiamas tuo, kad Bendrasis Teismas neatsakė į pirmojoje instancijoje pateiktus argumentus, iš esmės reiškia rėmimąsi iš Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 36 straipsnio, kuris Bendrajam Teismui taikomas pagal šio statuto 53 straipsnio pirmą pastraipą ir Bendrojo Teismo procedūros reglamento 117 straipsnį, kylančios pareigos motyvuoti pažeidimu (2025 m. vasario 27 d. Sprendimo *OA / Parlamentas*, C-32/24 P, EU:C:2025:118, 24 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

76 Ši pareiga motyvuoti sprendimus nereiškia, kad Bendrasis Teismas turi išsamiai ir vieną po kito išnagrinėti visus bylos šalių išdėstytus argumentus. Taigi motyvavimas gali būti numanomas su sąlyga, kad jis leidžia suinteresuotiesiems asmenims suprasti motyvus, kuriais grindžiamas skundžiamas sprendimas, o Teisingumo Teismui – turėti pakankamai informacijos, kad jis galėtų vykdyti kontrolę, kai nagrinėja apeliacinį skundą (šiuo klausimu žr. 2025 m. vasario 27 d. Sprendimo *OA / Parlamentas*, C-32/24 P, EU:C:2025:118, 25 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

77 Nagrinėjamu atveju, pirma, dėl Komisijos rašto, kurį Bulgarijos Respublika gavo 2022 m. gegužės 12 d., reikia pažymėti, kad skundžiamo sprendimo 22 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, jog įrodymas, kurį ši valstybė narė pateikė posėdžio Bendrajame Teisme išvakarėse, yra priimtinas. Paskui Bendrasis Teismas jį išnagrinėjo to sprendimo 53 punkte, kuriame padarė išvadą, kad ši valstybė narė nepaaiškino, kaip šis raštas gali pagrįsti jos argumentus, todėl teiginys, kad Bendrasis Teismas neatsižvelgė į tą įrodymą, yra nepagrįstas.

78 Antra, tiek, kiek pateikdama šį prieštaravimą Bulgarijos Respublika teigia, kad Bendrasis Teismas nepasisakė dėl jos pastabų, grindžiamų 2020 m. gruodžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2020/2223, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, kiek tai susiję su bendradarbiavimu su Europos prokuratūra ir Europos kovos su sukčiavimu tarnybos tyrimų veiksmingumu (OL L 437, 2020, p. 49), 29 konstatuojamąja dalimi ir 2 straipsniu, reikia priminti Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją, pagal kurią, remiantis SESV 256 straipsniu, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirma pastraipa ir Teisingumo Teismo procedūros reglamento 168 straipsnio 1 dalies d punktu, apeliaciniame skunde turi būti tiksliai nurodytos sprendimo, kurį prašoma panaikinti, skundžiamos dalys ir teisiniai argumentai, konkrečiai pagrindžiantys šį prašymą (2025 m. gegužės 22 d. Sprendimo *Trasta Komercbanka / ECB*, C-90/23 P, EU:C:2025:369, 53 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

79 Nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad reglamento 29 konstatuojamąja dalimi ir 2 straipsniu grindžiamiems Bulgarijos Respublikos argumentams, išdėstytiems apeliacinio skundo 48 punkte, būdingas visiškas aiškumo ir ryšio su skundžiamo sprendimo motyvavimu trūkumas, todėl jie yra akivaizdžiai nepriimtini.

80 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pirmąjį pagrindą reikia atmesti kaip iš dalies nepriimtiną ir iš dalies nepagrįstą.

Dėl antrojo pagrindo

Šalių argumentai

81 Apeliacinio skundo antrasis pagrindas grindžiamas teisės klaida, kurią Bendrasis Teismas padarė aiškindamas Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 5 dalies a ir c punktus, siejamus su šio reglamento 54 straipsnio 1 dalimi, taip, kad nagrinėjamu atveju šioje 1 dalyje numatytas 18 mėnesių terminas prasidėjo tada, kai mokėjimo agentūra gavo galutines OLAF ataskaitas.

82 Tai, ką Bendrasis Teismas nusprendė skundžiamo sprendimo 76–78 punktuose, prieštarauja jo suformuotai jurisprudencijai, pagal kurią Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnyje numatytas sprendimų priėmimo procesas yra grindžiamas rungimosi principu, o įvairūs dokumentai, kuriais apsikeičiama per administracinę procedūrą, yra sprendimo priėmimo parengiamieji dokumentai.

83 Bulgarijos Respublika, be kita ko, tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 76 punkte Bendrasis Teismas padarė išvadą, jog jeigu Sąjungos teisės aktų leidėjas būtų norėjęs nustatyti, kad 18 mėnesių terminas, per kurį valstybės narės turi pareikalauti, kad gavėjai sugrąžintų nepagrįstai išmokėtas sumas, prasideda tada, kai oficialiai užbaigiama Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnyje numatyta patvirtinimo procedūra, jis būtų aiškiai paminėjęs „įgyvendinimo aktus“.

84 Šiuo klausimu ši valstybė narė teigia, kad nors Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 1 dalyje Sąjungos teisės aktų leidėjas bendrai apibrėžė dokumentus, kuriuos gavus pradedamas skaičiuoti 18 mėnesių terminas, taip yra dėl patikrų, išvadų ir ataskaitų, kurios gali būti priimtos per patvirtinimo procedūrą ir su pažeidimais susijusią procedūrą, nevienodo pobūdžio.

85 Be to, Bulgarijos Respublika pažymi, kad, priešingai, nei nurodyta skundžiamo sprendimo 77 punkte, ji neginčija, jog Komisija iš principo turi teisę nuspręsti pradėti atitikties patvirtinimo procedūrą ir nefinansuoti išlaidų, remdamasi galutinėse OLAF ataskaitose pateikta informacija.

86 Vis dėlto nagrinėjamu atveju vykdydama pagal Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnį jau pradėtą procedūrą Komisija privalėjo priimti sprendimą dėl atsisakymo finansuoti, pasibaigus visiems Įgyvendinimo reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnyje numatytiems etapams.

87 Vykdant Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnio 3 dalyje numatytą procedūrą, pradėtą pagal šio reglamento 52 straipsnio 1 dalį, reikalaujama, kad Komisija ją užbaigtų įgyvendinimo sprendimu, priimtu remiantis tuo pačiu pagrindu, kad atitinkama valstybė narė galėtų tvirtai žinoti, kokių priemonių ji turi imtis.

88 To nepadariusi Komisija Bulgarijos Respublikai sukėlė abejonių dėl tikslaus jai pareikštų kaltinimų pobūdžio.

89 Ši valstybė narė tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 73–81 punktuose Bendrasis Teismas neteisingai aiškino šios bylos faktines aplinkybes, kiek tai susiję su Reglamento Nr. 1306/2013 52 ir 54 straipsniais, kuriuos reikia aiškinti kartu, nes šio reglamento 54 straipsnyje daroma nuoroda į minėto reglamento 52 straipsnio 3 dalį dėl teisės į gynybą ir informaciją, susijusią su sprendimu, kuris turi būti priimtas pagal to paties reglamento 54 straipsnio 5 dalį.

90 Bendrasis Teismas klaidingai aiškino siejamas Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnio 1 ir 3 dalių nuostatas, kai konstatavo, kad šios nuostatos Komisijai leidžia priimti sprendimą pagal šio reglamento 54 straipsnio 5 dalį, nors iš tikrųjų pagal pastarąją nuostatą Komisija tik įpareigojama laikytis to reglamento 52 straipsnio 3 dalyje numatytos rungimosi procedūros tam, kad atsisakytų finansuoti išlaidas pagal šio 54 straipsnio 5 dalį tuo atveju, kai nesilaikoma to paties reglamento 54 straipsnio 1 dalyje numatyto termino arba atitinkama valstybė narė elgiasi aplaidžiai.

91 Komisija ginčija šių argumentų pagrįstumą.

Teisingumo Teismo vertinimas

92 Antrajame pagrinde Bulgarijos Respublika teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą aiškindamas Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 5 dalies a ir c punktus, siejamus su šio reglamento 54 straipsnio 1 dalimi, nes iš esmės jis konstatavo, kad nagrinėjamu atveju šio 54 straipsnio 1 dalyje numatytas 18 mėnesių terminas prasidėjo tada, kai mokėjimo agentūra gavo galutines OLAF ataskaitas, nors, šios valstybės narės teigimu, kai procedūra yra pradėta pagal to reglamento 52 straipsnį, sprendimas atsisakyti finansuoti turi būti priimtas pasibaigus įvairiems Įgyvendinimo reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnyje numatytiems etapams, o nagrinėjamu atveju taip nebuvo tuo metu, kai OLAF perdavė savo galutines ataskaitas.

93 Taip Bendrasis Teismas neatsižvelgė į Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnyje numatytos sprendimų priėmimo procedūros rungtyniškumą ir tai, kad per šią administracinę procedūrą pateikti dokumentai yra sprendimo dėl atsisakymo finansuoti priėmimo parengiamieji dokumentai.

94 Šiuo aspektu reikia pažymėti, kad antrasis pagrindas grindžiamas klaidinga prielaida, jog kadangi atitikties patvirtinimo procedūrą Komisija pradėjo pagal Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnio 1 dalį, ji privalo iš pradžių priimti įgyvendinimo aktą pagal šią nuostatą, kad prireikus galėtų pradėti procedūrą pagal šio reglamento 54 straipsnio 5 dalies a ir c punktus.

95 Kaip matyti iš pirmojo pagrindo nagrinėjimo, visų pirma iš šio sprendimo 53–55 punktų, pareiga reikalauti sugrąžinti dėl pažeidimų ar aplaidumo nepagrįstai išmokėtas sumas atsiranda, be kita ko, nuo to momento, kai mokėjimo agentūra arba už susigrąžinimą atsakinga įstaiga gauna „tikrinimo ataskaitą ar panašų dokumentą, kuriame nurodyta, kad padarytas pažeidimas“, o įgyvendinimo akto priėmimo procedūra pagal Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnio 5 dalį gali būti vykdoma nepriklausomai nuo šio reglamento 52 straipsnio 1 dalimi grindžiamos procedūros.

96 Taigi, jeigu pareigos reikalauti sugrąžinti sumas pažeidimas yra nustatytas, Komisija gali, neprivalėdama iš pradžių užbaigti pagal pastarąją nuostatą pradėtos procedūros, priimti įgyvendinimo aktą pagal minėto reglamento 54 straipsnio 5 dalį, su sąlyga, kad laikomasi to paties reglamento 52 straipsnio 3 dalyje nustatytos procedūros.

97 Tokiomis aplinkybėmis šiam pagrindui negalima pritarti.

98 Kadangi nė vienas šio apeliacinio skundo pagrindas nebuvo pripažintas pagrįstu, reikia atmesti visą skundą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

99 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas.

100 Pagal šio reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliaciniame procese pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

101 Kadangi Komisija reikalavo priteisti bylinėjimosi išlaidas iš Bulgarijos Respublikos, o ši pralaimėjo bylą, vadinasi, ji turi padengti ne tik savo, bet ir Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti apeliacinį skundą.

2. Bulgarijos Respublika padengia savo ir Europos Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas.

Parašai